

Solidarne społeczeństwo z unijnym wsparciem

Regionalny Program Operacyjny pomaga rozwiązywać problemy mieszkańców województwa w najtrudniejszej sytuacji – zagrożonych ubóstwem, dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających stałej opieki. Jeszcze w tym roku szykuje się sporo konkursów na pomoc potrzebującym.

Działaniom społecznym poświęcona jest jedna z 12 tzw. osi priorytetowych kujawsko-pomorskiego RPO na lata 2014-2020. Została zatytułowana „Solidarne społeczeństwo”. Nasze województwo rozdzieli w niej ponad 124 mln euro.

- Krótko mówiąc, ta oś jest dla osób wykluczonych, niesamodzielnych, starszych – mówi marszałek województwa Piotr Ciałbecki. – Chcemy im pomóc poprzez zakup sprzętu, aktywizację, opiekę, dostarczanie usług opiekuńczych do domów. Nie chodzi o pomoc w instytucjach, a w domach i placówkach wsparcia dziennego. Ten proces nazywamy deinstytucjonalizacją.

Wsparcie w tym modelu jest udzielane w środowisku zamieszkania danej osoby, oczywiście muszą je jednak przygotować wyspecjalizowane instytucje i organizacje. Właśnie one powinny zainteresować się konkursami o dotacje z RPO, które zostaną przeprowadzone jeszcze w tym roku.

Planowa pomoc dla wykluczonych

Największa pula do podziału – 34,6 mln zł – znajdzie się w konkursie z poddziałania „Aktywne włączenie społeczne”.

- Jest ukierunkowane na osoby wykluczone społecznie, w najtrudniejszej sytuacji – wyjaśnia Michał Heller, naczelnik Wydziału Programowania Europejskiego w Urzędzie Marszałkowskim. – Potrzebują wsparcia nie tylko takiego, które może udzielić powiatowy urząd pracy poprzez staż lub szkolenie. Wymagają w pierwszej kolejności wsparcia, które ma je zaktywizować społecznie, aby w ogóle ze chęcią podjąć naukę lub działania dające doświadczenie zawodowe. To jest obszar bardzo trudny.

Konkurs będzie adresowany do samorządów oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą społeczną – wnioski mogą składać m.in. spółdzielnie społeczne, instytucje kościelne, spółki non-profit, zakłady aktywności zawodowej. Nabór aplikacji potrwa od 9 do 25 października. Dotacja może wynieść do 85 proc., a minimalna wartość projektu to 100 tys. zł. Planowany termin rozstrzygnięcia konkursu to marzec 2018 r.

Szanse w tym konkursie mają różne projekty służące integracji społecznej i ułatwiające powrót na rynek pracy. Powinny być realizowane w oparciu o program aktywizacji i integracji, kontrakt społeczny, program aktywności lokalnej lub inne metody, modele albo narzędzia pracy społecznej. Dofinansowanie można uzyskać także na realizację programów reintegracji zawodowej i społecznej lub programów na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Od klubu integracji po opłacenie studiów

W regulaminie konkursu Urząd Marszałkowski wskazał przykładowe działania, które można za-

wrzeć w projekcie. Niektóre propozycje mają pomóc podopiecznym w zdobyciu zawodu i tym samym zwiększyć ich szanse na rynku pracy. Z dotacji można więc sfinansować zajęcia w centrach lub klubach integracji społecznej, praktykę lub staż w spółdzielni społecznej lub innym podmiocie, nawet w prywatnej firmie (jednakże zaleca się, by staż lub praktykę zorganizować we współpracy z urzędem pracy), zajęcia przygotowujące do zawodu w ramach kształcenia ustawicznego, zajęcia podnoszące kwalifikacje zawodowe, usługi trenera pracy lub doradcy zawodowego.

Dofinansowanie z RPO można przeznaczyć także na edukację podopiecznego. Jeśli będzie chciał uzupełnić wykształcenie na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym, z dotacji można opłacić jego naukę. Innym pomysłem jest sfinansowanie usług brokera edukacyjnego – taka osoba nie tylko doradza, jaką drogę rozwoju powinien obrać podopieczny, ale też dobiera kierunek, rodzaj i poziom kształcenia, biorąc pod uwagę potrzeby rynku pracy. Możliwe jest też sfinansowanie studiów wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze lub inne formy pieczy zastępczej.

”

Krótko mówiąc, ta oś jest dla osób wykluczonych, niesamodzielnych, starszych. Chcemy im pomóc poprzez zakup sprzętu, aktywizację, opiekę, dostarczanie usług opiekuńczych do domów.

Inną propozycją są działania o charakterze zdrowotnym: terapie psychologiczne, rodzinne lub psychospołeczne dla osób lub całych rodzin, programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie, terapie dla uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, np. dopalaczy.

Pieniądze dla animatora i konsultanta

Konkurs dopuszcza przeznaczenie dotacji także na szereg innych instrumentów aktywizacji społecznej. Przykładowo, można dzięki niej opłacić tłumacza osoby głuchoniemej, przewodnika osoby niewidomej lub asystenta osoby z niepełnosprawnościami, zatrudnić animatora lokalnego, lidera

Z MYŚLĄ O SENIORACH ZOSTANĄ ZORGANIZOWANE DWA KONKURSY W RAMACH ZIT fot. Tymon Markowski

klubu integracji społecznej, streetworkera, konsultanta rodzinnego, mediatora, organizatora klubu dla wolontariuszy albo specjalistę prowadzącego klub lub grupę samopomocy, zorganizować pracę socjalną, poradnictwo, zajęcia społeczno-zawodowe.

Konkurs został skonstruowany tak, by uczestnictwo w projekcie nie było obciążeniem dla bliskich uczestnika. Jeśli więc np. dorosły zostanie wystany na zajęcia przygotowujące do zawodu, z dotacji można opłacić opiekuna, który w tym czasie zajmie się jego dziećmi lub innymi bliskimi wymagającymi stałego wsparcia (tzw. osobami zależnymi). Alternatywnym rozwiązaniem jest pokrycie kosztów pobytu dziecka w świetlicy lub klubu na czas takich zajęć jego rodzica lub opiekuna.

Część pieniędzy z dotacji można przeznaczyć na ubezpieczenie, dojazd, wyżywienie i badania lekarskie uczestnika projektu. Jeśli jest to osoba wymagająca stałej opieki, np. z powodu znacznej lub

umiarkowanej niepełnosprawności, można opłacić również dojazd i wyżywienie jego opiekuna.

Powyższy konkurs zostanie zorganizowany w ramach polityki terytorialnej, będzie zatem realizowany w powiatach, w których lokalne strategie wskazują na zasadność prowadzenie tego typu działań społecznych.

Osobnym torem dotowane będą podobne projekty, ale realizowane na terenie objętym ZIT, czyli Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi Bydgoszczy, Torunia oraz ich obszarów funkcjonalnych. Tu konkurs Urząd Marszałkowski przeprowadzi wraz z samorządem Bydgoszczy, która w ZIT pełni rolę tzw. instytucji pośredniczącej. Rozdysponują ok. 6,9 mln zł. Nabór wniosków rozpocznie się 30 października i potrwa do 17 listopada br. Również tu rozstrzygnięcie planowane jest na marzec 2018 r.

W listopadzie br. Urząd Marszałkowski planuje jeszcze jeden analogiczny konkurs, tym razem bez ograniczeń geograficznych, dla chętnych z całego województwa. Do podziału będzie w nim 3 mln zł.

Dla seniorów i dotkniętych niepełnosprawnościami

Inne poddziałanie w osi „Solidarne społeczeństwo” jest odpowiedzią na potrzeby osób niesamodzielnych, w tym starszych i z niepełnosprawnościami.

- Statystyka jest nieubлагana. Szacujemy, że jedna piąta mieszkańców regionu to osoby w wieku poprodukcyjnym, dane GUS pokazują, że w niedalekiej przyszłości będzie to jedna trzecia – mówi Adam Szponka, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu.

Z myślą o seniorach i innych niesamodzielnych mieszkańcach regionu w tym roku zostaną zorga-

nizowane dwa konkursy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – dla wnioskodawców z Bydgoszczy, Torunia oraz okolicznych gmin i powiatów, które przystąpiły do ZIT.

W pierwszym, z kwotą do podziału 3,2 mln zł, wystartować będą mogły samorządy terytorialne i ich jednostki organizacyjne. Urząd Marszałkowski wraz z Bydgoszczą spodziewają się, że dzięki ich projektom pomoc trafi docelowo do co najmniej 202 mieszkańców zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Drugi konkurs z ZIT będzie adresowany do wszystkich pozostałych podmiotów poza osobami fizycznymi, z wyjątkiem tych prowadzących działalność gospodarczą lub edukacyjną. Samorząd też może wystąpić w tym konkursie, ale tylko jako partner w projekcie. 868 tys. zł do podziału pozwoli pomóc co najmniej 54 potrzebującym.

Pomagasz sąsiadowi? Dostaniesz zapłatę

Dofinansowanie – w wysokości do 90 proc. – w tych konkursach mogą uzyskać projekty zakładające różne formy pomocy. Jedną z nich jest tworzenie i rozwój oferty placówek wsparcia i opieki. Mogą to być domy dziennego pobytu, środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy, mieszkania chronione i wspomagane, a także inne ośrodki zapewniające opiekę dzienną i całodobową.

Inną dopuszczalną formą jest rozwój opieki nie-stacjonarnej. Projekt może obejmować usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania podopiecznego, sfinansowanie usług asystentów lub opiekunów, organizację wolontariatu, a nawet pomocy sąsiedzkiej i innych formy samopomocy. W tym ostatnim modelu sąsiad, który opiekuje się mieszkającym w pobliżu seniorem lub osobą z niepełnosprawnościami, dostanie za poświęcony czas wynagrodzenie, o ile oczywiście podmiot reali-

DOFINANSOWANIE Z RPO MOŻNA PRZEZNACZYĆ M.IN. NA EDUKACJĘ fot. Jacek Smarz

zujący projekt przewiduje taką pomoc i ustali z sąsiadem gotowym podjąć się opieki jej ramy formalne.

- Pomoc sąsiedzka to niby rzecz, która wydaje się naturalna, ale styl życia, który aktualnie dominuje, często powoduje, że zapominamy o sąsiadach – mówi dyrektor Szponka.

Wreszcie, dotację z RPO można wykorzystać na rozwój nowoczesnych technologii w usługach opie-

kuńczych, takich jak popularna w krajach Europy Zachodniej teleopieka.

Zgłoszony do konkursu projekt może być rozbudowany o dodatkowe elementy. Dopuszczalny jest zakup wyposażenia niezbędnego do opieki nad osobą niesamodzielną lub sprzętu zwiększającego ich samodzielność – np. pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego, medycznego. Część dofinansowania można przeznaczyć też na działania zwiększające autonomię, bezpieczeństwo i mobilność podopiecznych. Tu przykładem jest usuwanie barier architektonicznych w budynkach, ale też dowożenie posiłków. Jeszcze innym pomysłem, o który można rozbudować projekt, jest podnoszenie kwalifikacji opiekunów i rodzin, które na co dzień zajmują się osobą starszą lub dotkniętą niepełnosprawnością. Dopuszczalne jest sfinansowanie szkoleń lub poradnictwa dla członków rodziny zajmujących się osobą niesamodzielną.

- Widzimy dużą konieczność wspierania opiekunów faktycznych, czyli osób mających seniorów w domu, doglądających ich. Często nie mają wsparcia, kwalifikacji, pomocy psychologicznej, cały swój czas muszą poświęcać opiece – mówi dyrektor Szponka.

Dla zdrowia małych dzieci

Oś „Solidarne społeczeństwo” ma przyczynić się także do rozwoju usług zdrowotnych. Na gruzach br. Urząd Marszałkowski planuje konkurs, w którym rozdysonuje 21,5 mln zł na programy wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci. Zostanie zorganizowany z myślą w szczególności o rodzinach zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Urzędnicy szacują, że wsparcie trafi do 3 tys. dzieci.

Do konkursu będą mogły stanąć podmioty zajmujące się działalnością leczniczą. Możliwe do dofinansowania – w wysokości do 95 proc. – jest wdrożenie programów wczesnego wykrywania i leczenia wad rozwojowych, w tym układu krążenia u noworodków, niemowląt i małych dzieci. Projekt można uzupełnić o działania podnoszące świadomość społeczną w zakresie wiedzy na temat wad rozwojowych słuchu, wzroku i mowy.

Fot. Witold Broda freepress.pl

NA WSPARCIE MOGĄ LICZYĆ OSOBY, KTÓRE CHCĄ ZDOBYĆ ZAWÓD. Z DOTACJI MOŻNA SFINANSOWAĆ PRAKTYKI, STAŻE, ZAJĘCIA PRZYGOTOWUJĄCE DO ZAWODU, PODNOSZĄCE KWALIFIKACJE ZAWODOWE. fot. Witold Broda freepress.pl

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

